

Contact / İletişim

Hatay Mustafa Kemal Üniversitesi İlahiyat Fakültesi Tayfur Sökmen Kampüsü Antakya/HATAY

Phone : +90 326 245 50 84
Fax : +90 326 245 50 83
e-mail : ilahiyatdergi@mku.edu.tr
web : dergipark.org.tr/tr/pub/antakiyat

e-ISSN: 2667-4017

Copyright © 2019
Hatay Mustafa Kemal University Faculty of Theology
All rights reserved

ANTAKİYAT Hatay Mustafa Kemal Üniversitesi İlahiyat Fakültesi Dergisi
Editör Kurulu
ANTAKİYAT Journal of Social and Theological Studies Editorial Board

Sahibi / Owner

Mehmet Ali KİRMAN, Prof. Dr. (Dean)

Baş Editör / Editor-in-Chief

Yusuf OKŞAR, Assist. Prof. Dr.

Editör / Editor

Adem APAK, Prof. Dr.

Ali BIRBIÇER, Assist. Prof. Dr.

Fatih Yahya AYZAZ, Prof. Dr.

Hasan AKKANAT, Associate Prof. Dr.

İlbey DÖLEK, Assist. Prof. Dr.

Mehmet BAYRAKTAR, Prof. Dr.

Necmettin ÇALIŞKAN, Associate Prof. Dr.

Rıdvan DEMİR, Assist. Prof. Dr.

Sinan SCHREGLMANN, Assist. Prof. Dr.

Yalçın ÇETİN, Assist. Prof. Dr.

Tasarım / Design

Kürşat Kaan ÖZKEMAHLI

Arif YÜCEL

Dergi içerisinde yer alan içeriklerden sadece ilgili yazarlar sorumludur. Editör kurulu sorumlu tutulamaz.

ANTAKİYAT Hakemli bir dergidir. Yılda 2 sayı olacak şekilde yayınlanır.

ANTAKİYAT Dergisi Google Scholar, İdealonline, Kaynakca.info
İSAM (İslam Araştırmaları Merkezi) veri tabanlarında taranmaktadır.

Editörden

2018 yılında yayın hayatına başlayan dergimizin yeni bir sayısı ile değerli araştırmacıların, bilim insanlarının ve okurların karşısına çıkmanın heyecanını ve mutluluğunu yaşamaktayız. Yayın hayatına başladığı ilk günden itibaren bilimsel bir disiplin içerisinde hareket eden dergimiz, uluslararası indekslerde taranmak için azami gayret göstermektedir. Bu itibarla taranma ve ulaşıma açısından kalitemizi yukarı çekme konusunda çalışmalarımız devam etmektedir.

Bilindiği üzere 2019 yılı Türkiye Cumhuriyeti Cumhurbaşkanlığına “Prof. Dr. Fuat Sezgin Yılı” ilan edilmiştir. Bu çerçevede Hatay Mustafa Kemal Üniversitesi de merhum Prof. Dr. Fuat Sezgin’i hayırla yâd etmek, yapmış olduğu çalışmalarla ilgili bilgiler vermek amacıyla çeşitli etkinlikler düzenleme kararı almış ve İlahiyat Fakültesi’ni bu etkinliklerle ilgili olarak görevlendirmiştir. Bu itibarla Üniversitemizde şimdiye kadar “2019 Prof. Dr. Fuat Sezgin Yılı” başlığı altında yapılan çalışmalar Hatay Mustafa Kemal Üniversitesi Rektörlüğü tarafından bu kapsamdaki faaliyetlerin yürütülmesi için görevlendirilen Fakültemiz öğretim üyesi Dr. Öğr. Üyesi Ali Birbiçer’in “2019 Prof. Dr. Fuat Sezgin Yılı Hatay Mustafa Kemal Üniversitesi Etkinlikleri” başlığı altında yazılan rapor okuyucularımıza sunulacaktır.

Bu sayımızda; 7 makale, 1 çeviri çalışması, 1 sempozyum değerlendirmesi ve 1 kitap tanıtımı yayınlıyoruz. Makalelerimiz sırasıyla; Erkan Göksu tarafından kaleme alınan İslam Tarihinde Mancınıklar ve Mancınık Teknolojisi adlı çalışma, 3. Sayımızda yayınlamış olduğumuz Türkler Kuşatma Araç-Gereçleri Teknolojisiyle Ne Zaman Tanıştı? Makalesinin devamı niteliğindedir. Fatih Öztaş ve Abdullah Özbolat tarafından kaleme alınan Kentlileşen Gelenek, Geleneklileşen Kent adlı makalede Türk modernleşmesi sürecinin kentleşme, sanayileşme boyutunun ortaya çıkardığı göç olgusu, kent kültürüyle eklemlenmeye devam etmekte, yeni, karmaşık modeller ortaya çıkma süreci incelenmiştir. İlbey Dölek tarafından yazılan Feminist Kristoloji Bağlamında Yeni Ahit Metinlerindeki Kadınların Konumu ve Rolü adlı makalede Yeni Ahit metinlerinde ismi geçen kadınların kimler olduğu, İsa Mesih’in tebliğ faaliyetinde kadınların üstlendiği roller ve İsa’nın kadınlara olan yaklaşımı feminist kristoloji bağlamında ele alınmıştır. Hacı Sağlık tarafından kaleme alınan Dânişnâme-i ‘Alâî’nin İbn Sînâ Felsefesi İçerisindeki Yeri ve Önemi Üzerine Bir Analiz adlı çalışmada İbn Sînâ’nın Farsça kaleme aldığı felsefe ve mantık kitabı olan Dânişnâme-i Alâî adlı eseri incelenmiş ve müellifin diğer eserleri ile ilgisi kurularak İslam düşüncesi içerisindeki yeri hakkında izahlar yapılmıştır. Uydurma Rivayetlerde Allah Tasavvuru adlı makalede Muhammet Ali Asar, insan biçimli, cismen çok büyük, itikâdî ve siyasi ihtilafların tarafı, kavmiyetçi ve ibadete çok düşkün olan bir Allah tasavvurunun nasıl ortaya çıktığını temellendirmeye çalışmıştır. Hasan Kayapınar

tarafından yazılan diğer bir makale olan Ali el-Kârî'nin Hanefî Mezhebinde İstidlal Edilen Âhâd Haberler Hakkındaki Değerlendirmeleri adlı çalışmada Hanefî mezhebi içerisinde mütalaa edilmiş olan ahad haberleriyle ilgili bir örnek olarak el-Kârî'nin görüşleri çerçevesinde ele alınmıştır. Türkiye'de Dindarlığa İçeriden Eleştiri: Nurettin Topçu ve Hareket Dindarlığı makalesi Hasan Sarı tarafından yazılmış olup Nurettin Topçu'nun eserleri üzerinden yapılan bir inceleme makale özelliği göstermektedir. Ayrıca bu sayımızda makalelerin yanında tercüme, tanıtım, kitap kritikleri de yer almaktadır. Harold G. Koenig tarafından yazılan Religion and Medicine I: Historical Background and Reasons for Separation adlı makale, Talip Demir tarafından Din ve Tıp I: Tarihsel Arka Plan ve Ayrışma Nedenleri olarak Türkçe'ye tercüme edilmiştir. 8-10 Kasım 2019 tarihinde şanlıurfa'da yapılan, İlahiyat Fakülteleri XVI. Tefsir Koordinasyon Toplantısı ve Uluslararası Hz. İbrâhîm (A.S.) ve Nübüvvet adlı Sempozyum Necmettin alışkan tarafından değerlendirilmiştir. Son olarak şeyma Karalar tarafından Orta Toroslarda Yaşayan Sarıkeçili Yörükleri (Gelenek, Görenek ve İnanışları) adlı çalışmanın kitap tanıtımı yapılmıştır.

Bu yıl yayınladığımız iki sayıda da bizlere destek oldukları için; başta Hatay Mustafa Kemal Üniversitesi Rektörü Prof. Dr. Hasan KAYA'ya ve Fakülte Dekanımız Sayın Prof. Dr. Mehmet Ali KİRMAN'a, ayrıca derginin yayına hazırlanmasında büyük gayret gösteren değerli yayın kurulu ekibimize, fakültemiz hocaları ve çalışanlarına, dergiye akademik çalışmalarını gönderen kıymetli yazarlarımıza, makalelerin gözden geçirilmesini hiçbir karşılık beklemeden sırf ilme duydukları saygıdan dolayı yapan hakem hocalarımıza teşekkürlerimizi sunuyoruz.

Baş Editör
Dr. Öğr. Üyesi Yusuf OKşAR

2019 Prof. Dr. Fuat Sezgin Yılı Hatay Mustafa Kemal Üniversitesi Etkinlikleri

Bilindiği üzere Türkiye Cumhuriyeti Cumhurbaşkanlığına 2019 yılı, yapmış olduğu ilmi çalışmalarla Müslüman âlimlerin dünya bilim tarihindeki yerini tespit eden Prof. Dr. Fuat Sezgin yılı ilan edilmiştir.

Hatay Mustafa Kemal Üniversitesi Rektörlüğü bu kapsamdaki faaliyetlerin yürütülmesi için Fakültemiz öğretim üyesi Dr. Öğr. Üyesi Ali Birbiçer'i görevlendirmiştir.

Bu kapsamda Rektörlüğümüz, Prof. Dr. Fuat Sezgin ve İslam Bilim Tarihi'ni genç nesillere aktarabilmek gayesiyle Hatay İl Milli Eğitim Müdürlüğü ile bir protokol yaparak faaliyetlerimize ortaöğretim öğrenci ve öğretmenlerinin de katılmaları sağlanmıştır.

2019 Fuat Sezgin Yılı ilan edilmesi amacına uygun olarak paneller, konferanslar ve Geleneksel Sanatlar sergisi ve üniversitemiz öğrencileri ile birlikte İstanbul İslam Bilim ve Teknoloji Tarihi Müzesi'ne gezi şeklinde gerçekleşmiştir. Bu etkinliklerle ilgili bilgiler aşağıda verilmiştir.

Paneller

1. “2019 Yılı Fuat Sezgin Bilim Tarihi ve Felsefesi”

05 Mart 2019, saat 10:00-12:00'de Mustafa Kemal Üniversitesi Atatürk Konferans Salonu'nda gerçekleştirilen ve oturum başkanlığını İlahiyat Fakültesi Dekanı Prof. Dr. Mehmet Ali Kirman'ın yaptığı bu etkinliğimizin katılımcıları ve konu başlıkları şu şekilde olmuştur.

- Prof. Dr. Mehmet Bayraktar (Yeditepe Üniversitesi Fen Edebiyat Fakültesi Öğretim Üyesi), “Müslümanların Bilim ve Teknolojiye Katkıları”.
- Prof. Dr. Süleyman Dönmez (Çukurova Üniversitesi İlahiyat Fakültesi Öğretim Üyesi), “Fuat Sezgin'in İslam Bilimi ve Felsefesi”.
- Prof. Dr. Hayri Kaplan (Çukurova Üniversitesi İlahiyat Fakültesi Öğretim Üyesi), “Fuat Sezgin ve İlim Hayatı”
- Prof. Dr. Mustafa Fayda (Marmara Üniversitesi İlahiyat Fakültesi Öğretim Üyesi), “Fuat Sezgin Hakkında Genel Bir Değerlendirme”.

Bu panelin yapıldığı gün saat 14.00'de misafirimiz İslam Tarihi hocamız Prof. Dr. Mustafa Fayda ile Ziraat Fakültesi Konferans Salonu'nda “İslam Tarihçiliği ve Tarihçileri” temalı söyleşi gerçekleştirilmiştir.

2. "Fuat Sezgin ve İslam Bilimi"

16 Nisan 2019, saat 10.00'da Üniversitemiz Ziraat Fakültesi Konferans Salonunda fakültemiz dekanı Prof. Dr. Mehmet Ali Kirman'ın başkanlığında gerçekleştirilen panelin katılımcıları ve konu başlıkları şu şekilde gerçekleşmiştir.

- Prof. Dr. Ahmet Kavas (Medeniyet Üniversitesi Siyasal Bilgiler Fakültesi Dekanı), "İslam Dünyası ve İlim".
- Uzman Öğretmen Nejdet Öktem (Hatay Milli Eğitim Müdürlüğü), "Müslüman Âlimlerin Bilime Katkıları".
- Meldanur Paksu (Fatih Sultan Mehmet Vakıf Üniversitesi Yüksek Lisans Öğrencisi), Fuat Sezgin'in Hayatı".
- Mevlana Sırtlı (Fatih Sultan Mehmet Vakıf Üniversitesi Yüksek Lisans Öğrencisi), "Fuat Sezgin ve İslam Bilim Tarihi Müzeleri".

Ziraat Fakültesi Konferans Salonu'nda misafirlerimiz İslam Bilim Tarihi Araştırmaları Vakfı (İBTAV) panelistleri Fatih Sultan Mehmet Vakıf Üniversitesi Yüksek Lisans öğrencileri Meldanur Paksu ve Mevlana Sırtlı 17 Nisan 2019 günü saat 14.00'da "Fuat Sezgin-İslam Bilim Müzesi-İslam Bilim Tarihi" hakkında İlahiyat Fakültesi öğrencileriyle bir söyleşide bulunmuşlardır.

3. "Fuat Sezgin ve İslam Bilimi"

Faaliyetlerimizin ikinci sırasında yer alan panelin aynı tarihte 14.00'da Rektörlüğümüzün Hatay İl Milli Eğitim Müdürlüğü ile yaptığı protokol çerçevesinde İskenderun Doğa Koleji Konferans Salonu'nda tekrarı gerçekleştirilmiştir.

4. "Prof. Dr. Fuat Sezgin'i Anma"

30 Ekim 2019, saat 10.00'da Üniversitemiz Atatürk Konferans Salonu'nda koordinatörlüğümüzde Güzel Sanatlar Fakültesi'nce düzenlenen ve Güzel Sanatlar Fakültesi Dekanı Prof. Dr. Seval Yavuz'un oturum başkanlığındaki panelin katılımcıları ve konuları aşağıdaki gibi olmuştur:

- Prof. Dr. Hüseyin Gazi Tokdemir (Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi Edebiyat Fakültesi Felsefe Bölümü Öğretim Üyesi) "Prof. Dr. Fuat Sezgin'in Medeniyet Anlayışı Üzerine Bir Değerlendirme".
- Doç. Dr. Yıldız Adıgüzel Toprak (Dokuz Eylül Üniversitesi Güzel Sanatlar Fakültesi Geleneksel El Sanatları Bölümü Öğretim Üyesi), "Bilim Konulu İslam Yazmalarında Minyatürler".

5. “Prof. Dr. Fuat Sezgin’in İzinde”

28 Ekim 2019, saat 10.00’da Atatürk Konferans Salonu’nda oturum başkanlığını İlahiyat Fakültesi Dekanı Mehmet Ali Kirman’ın yaptığı bu son panelimizin katılımcıları ve konu başlıkları aşağıdaki gibi olmuştur.

- Prof. Dr. Atilla Bir (Fatih Sultan Mehmet Üniversitesi Öğretim Üyesi), “Türkiye’de Bilim Tarihinin Doğuşu”.
- Prof. Dr. Mustafa Kaçar (Fatih Sultan Mehmet Üniversitesi Öğretim Üyesi), “Prof. Dr. Fuat Sezgin’i Anmak ve Anmamak”.

28 Ekim 2019 günü saat 14.00’da Ziraat Fakültesi Konferans Salonu’nda misafirlerimizden Prof. Dr. Atilla Bir fakültemiz öğrencileri ile “Türk Bilim Tarihi” konulu bir söyleşi gerçekleştirmiştir.

Konferanslar

- Prof. Dr. Ahmet Kavas Prof. Dr. Ahmet Kavas (Medeniyet Üniversitesi Siyasal Bilgiler Fakültesi Dekanı) “İslam Dünyası ve İlim”, 17 Nisan 2019, saat 14.00, Hatay TOBB Anadolu İmam Hatip Lisesi Konferans Salonu.
- Prof. Dr. Hüseyin Gazi Tokdemir (Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi Edebiyat Fakültesi Felsefe Bölümü Öğretim Üyesi) “İslam Dünyasında Fizik Çalışmaları”, 30 Ekim 2019, saat 14.00, Hatay Karlısu Sosyal Bilimler Lisesi Konferans Salonu.
- Prof. Dr. Mustafa Kaçar (Fatih Sultan Mehmet Üniversitesi Öğretim Üyesi), “Türkiye’de Bilim Tarihi”, 28 Kasım 2019, saat 14;00, Hatay TOBB Anadolu İmam Hatip Lisesi Konferans Salonu.

Sergi

Üniversitemizin Güzel Sanatlar Fakültesi’nce 24 Ekim 2019 tarihinde saat 13.00’de Güzel Sanatlar Fakültesi Sanat Galerilerinde "2019 Prof. Dr. Fuat SEZGİN Yılı" kapsamında Jüri Geleneksel Sanatlar Sergisi düzenlenmiştir. Ayrıca yine Güzel Sanatlar Fakültesi öğretim elemanlarının Müslüman ilim adamlarıyla ilgili hazırladıkları afişler yıl boyunca üniversitemiz yerleşkesinde bulunan billboardlar ve panolarda sergilenmiştir.

Gezi

İlahiyat Fakültesi ve Güzel Sanatlar Fakültesi öğrencilerinden oluşan bir grup öğrenci ile 14-15 Aralık 2019 tarihlerinde İstanbul Gülhane’de bulunan İslam Bilim Tarihi Müzesi’ne 2019 Prof. Dr. Fuat Sezgin Yılı’nın anlamına uygun olarak bir gezi düzenlenmiştir.

Dr. Öğr. Üyesi Ali BİRBIÇER
2019 Prof. Dr. Fuat Sezgin Yılı
Hatay Mustafa Kemal Üniversitesi
Koordinatörü

İÇİNDEKİLER/ INDEX

Erkan GÖKSU

İslam Tarihinde Mancınıklar ve Mancınık Teknolojisi Üzerine Bir Değerlendirme /
An Evaluation on Catapults and Catapult Technology in Islamic History.....159

Fatih ÖZTAŞ, Abdullah ÖZBOLAT

Kentlileşen Gelenek, Geleneklileşen Kent /
Tradition That Being Urbanized, Urban That Being Tradition176

İlbey DÖLEK

Feminist Kristoloji Bağlamında Yeni Ahit Metinlerindeki Kadınların Konumu ve
Rolü / The Role and the Status of Women in New Testament Texts in the Context
of Feminist Christology.....190

Hacı SAĞLIK

Dânişnâme-i 'Alâî'nin İbn Sînâ Felsefesi İçerisindeki Yeri ve Önemi Üzerine Bir
Analiz / An Analysis on the Place and Importance of Dânişnâme-i 'Alâî in
Avicenna's Philosophy.....209

Muhammet Ali ASAR

Uydurma Hadis Rivayetlerde Allah Tasavvuru /
Perception of God in Fabricated Hadith Narrations.....235

Hasan KAYAPINAR

Ali el-Kârî'nin Hanefî Mezhebi'nde İstidlal Edilen Âhâd Haberler Hakkındaki
Değerlendirmeleri /
Ali al-Qârî's Evaluations on The Hadithes Used as a Proof in Hanefian Mazhab.....253

Hasan SARI

Türkiye'de Dindarlığa İçeriden Eleştiri: Nurettin Topçu ve Hareket Dindarlığı /
Insider Criticism of Religiosity in Turkey: Nurettin Topcu and the Actionary
Religiosity.....268

Çeviri / Translation

Talip DEMİR

Din ve Tıp I: Tarihsel Arka Plan ve Ayrışma Nedenleri /

Religion and Medicine I: Historical Background and Reasons for Separation.....281

Sempozyum Tanıtımı / Symposium Reviews

Necmettin ÇALIŞKAN

İlahiyat Fakülteleri XVI. Tefsir Koordinasyon Toplantısı ve Uluslararası

Hz. İbrâhîm (A.S.) ve Nübüvvet Sempozyumu297

Kitap Tanıtımı / Book Reviews

Şeyma KARALAR

Orta Toroslarda Yaşayan Sarıkeçili Yörükleri (Gelenek, Görenek ve İnanışları).....306